

Nieuwsbrief [32] september 2021
r.-k. godsdienst in het katholiek basisonderwijs
inspectie-begeleiding r.-k. godsdienst basisonderwijs
bisdom Antwerpen

Geachte directeur, beste leraar

In deze eerste nieuwsbrief van het nieuwe schooljaar vragen we je aandacht voor

- Inspecteurs-adviseurs r.-k. godsdienst: ambtsgebieden en contactgegevens
- Brief van de bisschop
- Mandaat en tijdelijke toestemming r.-k. godsdienst: procedure
- Aanvangsbegeleiding r.-k. godsdienst voor startende leraren
- Verzekerd nascholingsaanbod r.-k. godsdienst 2021-2022
- Zill als referentieleerplan
- Schooldoorlichtingen godsdienst en 'RKG in kaart'
- ILC-bevraging

[klik hier](#)
[klik hier](#)
[klik hier](#)
[klik hier](#)
[klik hier](#)
[klik hier](#)
[klik hier](#)

We vragen

- de informatie over **mandaat** en **tijdelijke toestemming** r.-k. godsdienst te bezorgen aan leraren die de nodige stappen hiervoor nog moeten zetten;
- de informatie i.v.m. **aanvangsbegeleiding** r.-k. godsdienst te bezorgen aan leraren die minder dan 5 jaar ervaring hebben met godsdienstonderwijs;
- de informatie over **vormingsinitiatieven** r.-k. godsdienst aan alle leraren te bezorgen.

Je mag deze nieuwsbrief uiteraard ook integraal aan de leraren bezorgen.

Inspecteurs-adviseurs r.-k. godsdienst: ambtsgebieden en contactgegevens

Kim Donckers verlaat het team van inspectie-begeleiding. In opvolging van Kim neemt Peggy Verbist bijkomend een halftijdse opdracht op en gaat vanaf 1 september voltijds aan de slag als inspecteur-adviseur rkg. Voor de andere halftijdse opdracht in opvolging van Kim Donckers wordt Marijke Getteman vanaf 1 september onze nieuwe collega. Marijke was leermeester godsdienst en docent aan het HIGW Antwerpen. Zij zal een halftijds ambt van inspecteur-adviseur rkg combineren met een halftijdse lesopdracht als leermeester.

Dit brengt enkele verschuivingen mee in onze regioverdeling.

Op '[regioverdeling inspectie-begeleiding rkg](#)' of op '[www.onderwijsinspectie.be](#)' lees je wie vanaf 1 september de inspecteur-begeleider is voor jouw school. Je vindt er ook de correcte contactgegevens.

Het DSKO verhuisde met alle diensten naar TPC-Blok O, Groenenborgerlaan 149, 2020 Antwerpen. De benaming DSKO verdwijnt ook en wordt vervangen door VOBA (Vicariaat Onderwijs Bisdomein Antwerpen). De nieuwe website vind je voorlopig terug op kerknet onder <https://www.kerknet.be/organisatie/vicariaat-onderwijs-bisdomein-antwerpen> (eigen domeinnaam is aangevraagd).

[Terug naar begin](#)

Brief van de bisschop

Naar jaarlijkse gewoonte schreef onze bisschop een brief bij de start van het schooljaar. Je vindt deze [hier](#).

[Terug naar begin](#)

Mandaat en tijdelijke toestemming r.-k. godsdienst: procedure

Het aanvragen van een mandaat of tijdelijke toestemming gebeurt via de website <https://rkg.vlaanderen/>. Onder 'registratie en mandatering' vind je daar alle info terug over de te volgen procedure.

Mandaat

- Leraren die **in de kleuter- of lagere school** (ook) godsdienst in hun opdracht hebben, moeten daarvoor **gemandateerd worden door de bisschop**. Elke bisschop (of zijn afgevaardigde) verleent dit mandaat voor zijn bisdom. Een mandaat dient dus telkens aangevraagd te worden in het bisdom waar iemand werkt.
- De leraren moeten het **mandaat r.-k. godsdienst persoonlijk aanvragen**.
- Er zijn drie voorwaarden om het kerkelijk mandaat te verwerven:
  - (1) de kandidaat behoort door het doopsel of de ritus van opname tot de rooms-katholieke kerk;
  - (2) de kandidaat beschikt over een vereist of een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs met onderwijsbevoegdheid r.-k. godsdienst dat recht geeft op de betaling van een wedde door de Vlaamse overheid;
  - (3) de kandidaat engageert zich om het geldende leerplan te volgen.

Tijdelijke toestemming

- Leraren die niet gemandateerd kunnen worden, kunnen **een tijdelijke toestemming** aanvragen om r.-k. godsdienst te geven. Deze kan onder bepaalde voorwaarden toegekend worden voor de duur van het lopende schooljaar.
- Als je niet tot de katholieke kerk behoort (door doopsel of door ritus van opname) kan de bisschop een 'tijdelijke toestemming' verlenen wanneer je bv. de voorbereiding hebt aangevat met het oog op doopsel of opname in de katholieke kerk.
- Als je niet beschikt over een vereist of een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs voor het ambt waarin je wordt aangesteld **of** geen onderwijsbevoegdheid r.-k. godsdienst bezit, zal je bijkomende vorming moeten volgen om gemandateerd te kunnen worden. Hier vind je een [overzicht van mogelijke opleidingen om onderwijsbevoegdheid godsdienst te verwerven](#).

Voor bijkomende vragen in verband met mandateringen en tijdelijke toestemmingen voor het basisonderwijs bisdom Antwerpen kan je contact opnemen met Carina Pichal, secretariaat vicariaat onderwijs via info@dsko.be of Ludwig Getteman, inspecteur-adviseur coördinator via ludwig.getteman@rkg.vlaanderen

[Terug naar begin](#)

Aanvangsbegeleiding r.-k. godsdienst voor startende leraren

- Als inspecteurs-adviseurs vinden we aanvangsbegeleiding een belangrijk aspect van onze opdracht. Onze uitgangspunten zijn hierbij:
  - Het schoolbestuur draagt samen met de directeur en het lerarenteam de **verantwoordelijkheid voor kwaliteitsvol onderwijs** en dus **ook voor kwaliteitsvol r.-k. godsdienstonderwijs**.
  - Op basis van onze ervaring met het begeleiden van (startende) leraren, **stellen we ons ten dienste als ondersteuners van de aanvangsbegeleiding**.
  - Wij werkten hiervoor **enkele trajecten voor leraren kleuter- en lager onderwijs uit**. Startende leraren kunnen hiervoor **op vraag van het schoolbestuur of op eigen initiatief** inschrijven. Dit kan **in de loop van de eerste vijf schooljaren dat ze r.-k. godsdienst in de opdracht hebben**.
  - Deze trajecten staan **los van de mandatering**. Wie instapt, kiest bewust voor een extra groeikans.
  - Dit aanbod kan een betekenisvolle plaats krijgen binnen de kwaliteitsvolle aanvangsbegeleiding zoals bedoeld in de omzendbrief PERS/2018/03.
- Alle verdere informatie over deze trajecten aanvangsbegeleiding vind je via [deze link](#).
- Contacteer bij twijfel de inspecteur-adviseur die bevoegd is voor je scholengemeenschap.

[Terug naar begin](#)

Verzekerd nascholingsaanbod r.-k. godsdienst 2021-2022

Het aanbod is digitaal te raadplegen via deze link naar '[flyer nascholingsaanbod RKG'](#).

Wij geven de voorkeur aan samenkomsten waarbij de aanwezigen elkaar fysiek ontmoeten en in dialoog gaan. Daarbij blijven we aandacht hebben voor de op dat moment geldende afspraken en voorschriften i.v.m. het coronavirus. Je kan op ons rekenen voor kwaliteitsvolle vormingen, maar ook voor een gepaste zorg voor ieders gezondheid.

We voegen de flyer ook als bijlage bij deze nieuwsbrief toe. Een afdruk ervan in de leraarskamer brengt het aanbod visueel onder de aandacht van heel het team.

Leraren die binnen een school een ruimere opdracht r.-k. godsdienst hebben, bieden we graag de kans om aan te sluiten bij ons vormingsaanbod voor leermeesters in het officieel onderwijs. Voor meer info hierover kan je ons contacteren.

[Terug naar begin](#)

Zill als referentieleerplan

Vanaf 1 september 2020 is Zill het referentieleerplan voor alle katholieke basisscholen. Het Werkplan Godsdienst (kleuteronderwijs) en het Leerplan Godsdienst (lager onderwijs) werden ingekanteld in dat nieuwe referentiekader. Ook leraren buitengewoon onderwijs vinden er wegwijzers voor hun klaspraktijk. Zill implementeer je als school niet in een handomdraai. We zijn bereid om samen met jouw team en inspeland op de schooleigen situatie deze implementatie voor het ontwikkelveld rooms-katholieke godsdienst (verder) te ondersteunen en eventueel door te verwijzen naar passende nascholing, tools en andere mogelijkheden.

[Terug naar begin](#)

Schooldoorlichtingen godsdienst en 'RKG in kaart'

Omwille van de implementatie van Zill kozen we in september 2019 voor een aanpak die voor onbepaalde tijd de schooldoorlichtingen godsdienst (ZEG-EEG) vervangt: 'r.-k. godsdienst in kaart.'

Het initiatief kent twee luiken. In een eerste stap ontvangt de school een vragenlijst waarmee we juridische, administratieve, organisatorische aspecten van het godsdienstonderwijs aan de wetgeving aftoetsen. Dit luik behoudt het karakter van inspectie.

Het tweede luik heeft een begeleidend karakter. Hiervoor komt de inspecteur-adviseur tot wiens ambtsregio de school behoort, éénmalig naar de school. We leggen hiervoor in overleg met de directeur een moment vast zodat we over ongeveer twee uur 'werktijd' beschikken. Aan de hand van een hiervoor ontworpen kaartenset gaan we met een kleine afvaardiging van het schoolteam in gesprek. We brengen zo de huidige aanpak van het godsdienstaanbod in de eigen basisschool in kaart. We ontdekken vragen en noden. In gesprek ontstaat mogelijk een idee van (eerste, haalbare) te zetten stappen richting de (verdere) inkanteling van het godsdienstaanbod binnen ZILL.

Na de herfstvakantie plannen we deze schoolbezoeken opnieuw in. We leggen tijdig contact met de school. Mocht bovenstaand initiatief betekenis hebben in de acties die u nu al plant, aarzel dan niet de inspecteur-adviseur van uw regio te contacteren. We kunnen hiermee in onze planning rekening houden.

[Terug naar begin](#)

ILC-bevraging

De omgang met diversiteit staat hoog op de maatschappelijke agenda, ook op die van het onderwijs. Zo engageerden alle levensbeschouwelijke vakken zich enkele jaren geleden om leerlingen te laten groeien in interlevensbeschouwelijke dialoog met het oog op interlevensbeschouwelijk samenleven. De ontmoeting met de ander is eveneens motor voor levensbeschouwelijke ontwikkeling. Aan de leerplannen van alle levensbeschouwelijke vakken, ook r.-k. godsdienst, werden daartoe 24 interlevensbeschouwelijke competenties (ILC) toegevoegd.

Daarnaast benadrukt de wetgever het belang van de ILC en bepaalde in 2018 dat de levensbeschouwelijke vakken jaarlijks verslag uitbrengen van de aanpak van de interlevensbeschouwelijke competenties (Decreet houdende wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs, wat de onderwijsdoelen betreft, van 26/01/2018, hoofdstuk 2 Art. 4 § 2 en §4 en hoofdstuk 3 Art. 147/3 § 3 en §4).

In de katholieke lagere scholen volgen alle kinderen de lessen rooms-katholieke godsdienst. Dat vraagt een andere aanpak van de ILC dan in het officieel onderwijs omdat één leerkracht met een verscheiden klasgroep op weg gaat.

Naast de geïntegreerde aandacht voor de ILC (ILC-minded werken) vragen de ILC ook een expliciete aanpak gedurende een beperkt aantal lestijden (2 tot 6). Dat kan in de uitwerking van een thema, een leerplanonderwerp, een (klas- of school)project, maar altijd vanuit een focus in het ontwikkelveld RKG.

Om (de kwaliteit van) het aanbod te kunnen opvolgen en als antwoord op de decretale vraag zal in de loop van dit schooljaar via een Google formulier gevraagd worden om per leerjaar het aanbod waarin expliciete aandacht gegeven wordt aan de ILC te vermelden.

Als directeurs, beleidsmedewerker of leraar heeft u de kans om aan te sluiten bij een digitaal vormingsmoment waarop we het document 'RKG4 Groeien in interlevensbeschouwelijk ontmoeten en samenleven' (zie bijlage) toelichten. Vorig schooljaar boden we dit reeds aan voor leraren van de derde graad. Dit hernemen we maar daarnaast voorzien we nu ook een aanbod voor leraren eerste en tweede graad. We plannen het bewust bij aanvang van het schooljaar zodat de leraar er dit schooljaar mee aan de slag kan. Meer info vind je in onze [flyer nascholingsaanbod RKG'](#).

[Terug naar begin](#)

Met vriendelijke groeten

Ludwig Getteman, Marijke Getteman, Peggy Verbist, Luk Waterschoot
inspecteurs-adviseurs r.-k. godsdienst